

Notat

Sak 21/00371

Bruk av flaskehalsinntekter 2022
Rapportering til RME

Dokumentet sendes til:
Reguleringsmyndigheten for energi
(RME)

Saksbehandler/Adm. enhet:

Gro Ballestad/KOT

Ketil Røn/KR

Sign .....

Ansvarlig/Adm. enhet:

Steinar Aksnes/KOT

Sign: .....

Til orientering:

Dokument ID:

Dato: 22.06.2023

Innhold

1. Bakgrunn
2. Sammendrag
3. Flaskehalsinntekter
4. Nærmere om innhold i rapporten
  - 4.1. Flaskehalsinntekter som omfattes av rapporten
  - 4.2. Definisjon relevante nettanlegg
  - 4.3. Metodikk for beregning av relevante kostnader
  - 4.4. Metodikk for fordeling av flaskehalsinntekter
5. Tabeller
  - 5.1. Flaskehalsinntekter pr forbindelse
  - 5.2. Relevante kostnader
  - 5.3. Flaskehalsinntekter og relevante kostnader - spesifisert
  - 5.4. Bruk av flaskehalsinntekter
  - 5.5. Bokført verdi relevante nettanlegg

1 BAKGRUNN

Flaskehalsinntekter skal iht. regelverket i 3dje energimarkedspakke¹ benyttes til dekning av definerte kostnader. Statnett skal hvert år utarbeide en rapport over "bruk av flaskehalsinntekter".

Metodikk og innhold i rapporten er godkjent av RME etter en høring i 2020.

Rapporten omfatter utlandsforbindelser mot Sverige, Danmark, Tyskland og Nederland.

Rapporten sammenstiller flaskehalsinntekter som oppstår på disse forbindelsene ("relevante flaskehalsinntekter") mot kostnader ved å øke/opprettholde tilgjengelig kapasitet på disse forbindelsene ("relevante kostnader").

Basert på denne rapporten skal RME verifisere at de relevante flaskehalsinntektene er benyttet i tråd med regelverket.

RMEs verifisering gis i form av et vedtak.

2 SAMMENDRAG

Relevante inntekter og kostnader er beregnet basert på etablert og omforent metodikk.

Statnett mottok i 2022 i alt 8 208 mill nok i flaskehalsinntekter fra forbindelser som omfattes av rapporteringen. Inntektene er benyttet til dekning av relevante kostnader iht. regelverket gitt i grensehandelsforskriften. Spesifisert fordeling fremgår av tabell 5.2.

Relevante kostnader 2021 er justert i forhold til fjorårets rapport som følge av endringer i regnskapstall etter rapporteringstidspunktet. Endringene fremgår av tabell 5.2.

Totale flaskehalsinntekter i 2021 er uendret, og inntektene er lavere enn de relevante kostnadene. Endringen påvirker følgelig ikke rapportert bruk av flaskehalsinntekter 2021 utover at det blir en omfordeling mellom kostnadskategorier, jfr beskrivelse av metodikk i punkt 4.4.

---

¹ Regulation EC no 714/2009 («Grensehandelsforordningen») - Article 16.6:

Any revenues resulting from the allocation of interconnection shall be used for the following purposes:

(a) guaranteeing the actual availability of the allocated capacity; and/or

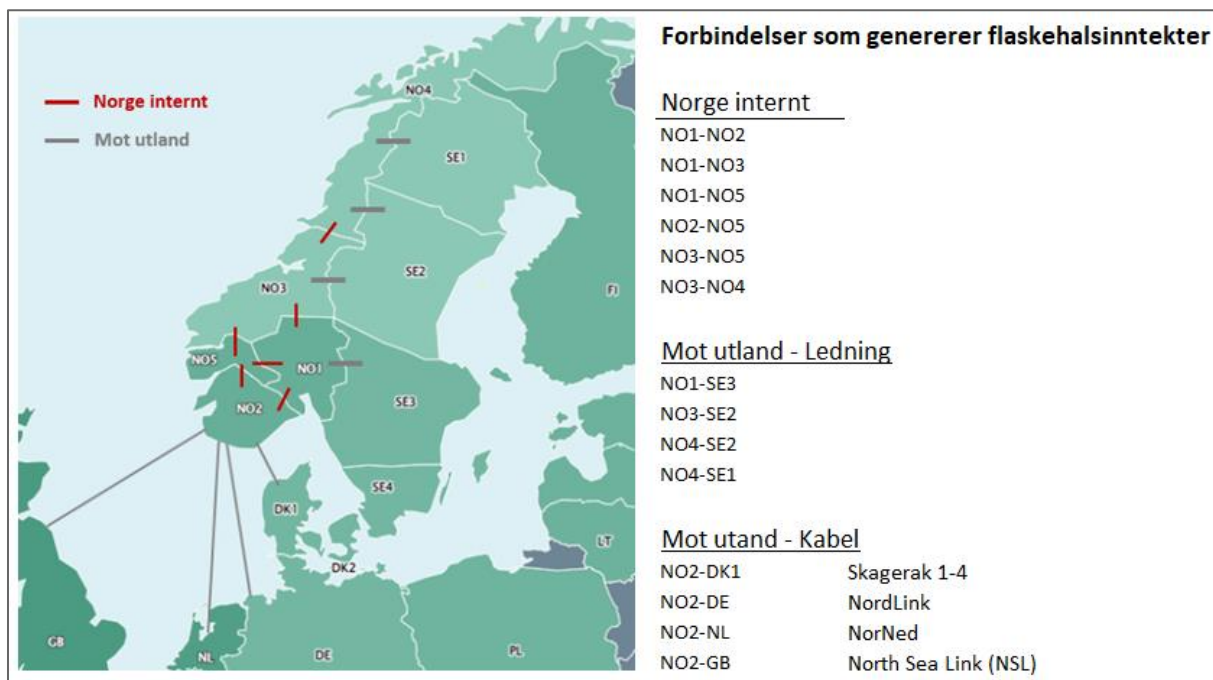
(b) maintaining or increasing interconnection capacities through network investments, in particular in new interconnectors.

3 FLASKEHALSINNTEKTER

Kraftmarkedet er delt inn i prisområder. Norge har 5 prisområder (NO1-NO5), Sverige har 4 (SE1-SE4) og Danmark har 2 (DK1-DK2).

Kraftpris pr prisområde fastsettes av kraftbørsen for hver time i døgnet basert på aktørenes tilbud og etterspørsel. Flaskehalsinntekter oppstår når kraft overføres mellom områder med forskjellig kraftpris. Flaskehalsinntekter som oppstår som følge av kraftutveksling mellom land deles 50/50 mellom TSO "på hver side" av forbindelsen mens inntekter som oppstår som følge av kraftutveksling mellom prisområdene innenfor landets grenser i sin helhet tilfaller den nasjonale TSO.

Kartet under viser hvilke forbindelser som genererer flaskehalsinntekter for Statnett (Norge)

4 NÆRMERE OM INNHOLD I RAPPORTEN

4.1. Flaskehalsinntekter som omfattes av rapporten

Rapporten omfatter flaskehalsinntekter som oppstår på utlandsforbindelsene mot Sverige, Danmark, Tyskland og Nederland.

Flaskehalsinntekter internt i Norge samt mot UK (NSL) omfattes ikke av regelverket i 3dje elmarkedspakke og inngår følgelig ikke i denne rapporten.

4.2. Definisjon relevante nettanlegg

Relevante nettanlegg er nettanlegg som vurderes som vesentlige og relevante for kapasitet mot utlandet består av. Dette består av

- Skagerak 1-4
- NorNed
- NordLink
- Alle ledninger i transmisjonsnettets internt i Norge, unntatt konkrete radialer.
- Stasjonsanlegg som vurderes å befinne seg i "nettmessig nærhet" til relevante utenlandsforbindelser

Vurderinger rundt definisjon av relevante nettanlegg er nærmere beskrevet i Statnetts notat av 1.3.2021.

4.3. Metodikk for beregning av relevante kostnader

I rapporten deles de relevante kostnadene inn i følgende undergrupper:

- Systemdriftskostnader
- Kostnader relatert tidligere nettinvesteringer
  - Avskrivning
  - Avkastning
- Andre kostnader relatert tidligere nettinvesteringer
  - D/V-kostnader
  - Eiendomsskatt
  - Nettap

4.3.1. Systemdriftskostnader

Rapporten tar utgangspunkt i totale bokførte systemdriftskostnader det aktuelle rapporteringsår. Disse fordeles på relevante nettanlegg sjablonmessig utfra anleggets relative andel av total bokført verdi. Metodikken er nærmere beskrevet i Statnetts notat av 1.3.2021.

4.3.2. Kostnader relatert tidligere nettinvesteringer

Rapporten viser årets (bokførte) avskrivninger for relevante nettanlegg samt beregnet kapitalkostnad relatert disse (Avkastning). Ved beregning av avkastning benyttes årets *NVE-rente*.

4.3.3. D/V-kostnader

Rapporten tar utgangspunkt i beregnet *inntektsramme* for Statnett det aktuelle rapporteringsår. Beløpet fordeles på relevante nettanlegg sjablonmessig utfra anleggets relative andel av total bokført verdi. Metodikken er nærmere beskrevet i Statnetts notat av 1.3.2021.

4.3.4. Eiendomsskatt

Rapporten tar utgangspunkt i total betalt /bokført eiendomsskatt det aktuelle rapporteringsår. Beløpet fordeles på relevante nettanlegg sjablonmessig utfra anleggets relative andel av total bokført verdi. Metodikken er nærmere beskrevet i Statnetts notat av 1.3.2021.

4.3.5. Nettap

Rapporten tar utgangspunkt i beregnet *inntektsramme nettap* for Statnett det aktuelle rapporteringsår. Inntektsramme tap legger til grunn årets kraftpris. Beløpet fordeles på relevante nettanlegg sjablonmessig utfra anleggets relative andel av total bokført verdi. Metodikken er nærmere beskrevet i Statnetts notat av 1.3.2021.

4.4. Metodikk for fordeling av flaskehalsinntekter på kostnader

Rapporten viser årets flaskehalsinntekter og hvordan disse er benyttet, dvs. hvilke kostnader flaskehalsinntektene dekker det aktuelle rapporteringsår.

Normalt er de relevante kostnadene høyere enn flaskehalsinntektene. Flaskehalsinntektene dekker dermed ikke alle kostnadene og må følgelig fordeles mellom de forskjellige kostnadskategoriene. Det er verken mulig eller hensiktsmessig å prioritere dekning av noen kostnader fremfor andre. En viktig årsak til dette er at beslutninger om ulike tiltak for å øke eller opprettholde kapasitet på kort og lang sikt bygger på helhetlige vurderinger som gir konsekvenser for en eller flere kostnadskategorier. Konsekvenser for de ulike kostnadskategoriene er dermed et resultat av hva som blir vurdert som de mest hensiktsmessige tiltakene.

Ved rapportering av hvilke kostnader som dekkes av flaskehalsinntekter legges det derfor opp til en **sjablonmessig fordeling** der flaskehalsinntektene fordeles pro-rata mellom hver kostnadskategori.

Eksempelvis utgjør flaskehalsinntektene 97% av "sum relevante kostnader" i 2022 (jfr. tabell 5.2). Den sjablonmessige metoden gir dermed at 97% av kostnadene i hver kostnadskategori dekkes av flaskehalsinntekter i 2022.

Nærmere begrunnelse for den sjablonmessige fordelingen fremgår i Statnetts notat av 1.3.2021.

5 TABELLER

Alle beløp er oppgitt i mill nok

Tabell 5.1.

Flaskehalsinntekter - pr forbindelse	2021 (tidl)	2021	2022
Sverige	702	702	3 717
Danmark	1 248	1 248	1 747
Nederland	807	807	694
Tyskland	873	873	2 051
Sum flaskehalsinntekter til rapport	3 629	3 629	8 208

Tabell 5.2.

Relevante kostnader - pr kategori	2021 (tidl)	2021	2022
Utlandskabler og relevante ledninger og stasjoner innland			
Systemdriftskostnader	482	691	1 705
i Spesialregulering	98	114	267
ii Kjøp reserver (primær, sekundær, tertiær)	287	494	1 234
iii Balanse/effektkraft	21	38	139
iv Andre systemdriftskostnader	75	45	65
vii Kostnader relatert tidligere nettinvesteringer	3 004	3 000	3 609
vii a) Avskrivninger	1 064	1 064	972
vii b) Avkastning	1 940	1 937	2 638
viii Andre kostnader relatert tidligere nettinvesteringer	1 788	2 084	3 123
viii a) D/V-kostnader	1 014	1 113	1 221
viii a) Eiendomsskatt	206	196	191
viii a) Nettap	568	775	1 711
Sum relevante kostnader	5 274	5 775	8 437
FLHI i % av relevante kostnader	69 %	63 %	97 %

Tabell 5.3. Flaskehalsinntekter og relevante kostnader

Flaskehalsinntekter (FLHI)	2021			2022		
Sverige			702			3 717
Danmark			1 248			1 747
Nederland			807			694
Tyskland			873			2 051
Sum flaskehalsinntekter			3 629			8 208
Relevante kostnader	Utlands kabler	Ledninger/ stasjoner	Sum 2021	Utlands kabler	Ledninger/ stasjoner	Sum 2022
Systemdriftskostnader	210	481	691	509	1 195	1 705
Spesialregulering	35	79	114	80	187	267
Kjøp reserver (primær, sekundær, tertiær)	150	344	494	369	865	1 234
Balanse/effektkraft	11	26	38	41	97	139
Andre systemdriftskostnader	14	31	45	19	45	65
						-
Kostnader relatert tidligere nettinvesteringer	935	2 066	3 000	1 062	2 548	3 609
Avskrivninger	347	717	1 064	273	698	972
Avkastning	588	1 349	1 937	788	1 849	2 638
Andre kostnader relatert tidligere nettinvesteringer	633	1 451	2 084	933	2 190	3 123
D/V-kostnader	338	775	1 113	365	856	1 221
Eiendomsskatt	59	136	196	57	134	191
Nettap	235	540	775	511	1 199	1 711
Sum relevante kostnader	1 778	3 997	5 775	2 504	5 933	8 437
Over-/underdekning (-)			-2 147			-229
FLHI /relevante kostn (%)			63 %			97 %

Bruk av flaskehalsinntekter	Utlands kabler	Ledninger/ stasjoner	Sum 2021	Utlands kabler	Ledninger/ stasjoner	Sum 2022
Systemdriftskostnader	132	302	434	496	1 163	1 658
Spesialregulering	22	50	72	78	182	260
Kjøp reserver (primær, sekundær, tertiær)	94	216	311	359	842	1 201
Balanse/effektkraft	7	16	24	40	95	135
Andre systemdriftskostnader	9	20	28	19	44	63
						-
Kostnader relatert tidligere nettinvesteringer	587	1 298	1 885	1 033	2 479	3 511
Avskrivninger	218	451	668	266	679	945
Avkastning	370	847	1 217	767	1 799	2 566
Andre kostnader relatert tidligere nettinvesteringer	398	912	1 309	908	2 130	3 038
D/V-kostnader	212	487	699	355	833	1 188
Eiendomsskatt	37	86	123	56	130	186
Nettap	148	339	487	497	1 167	1 664
Sum relevante kostnader dekket av flaskehalsinntekter	1 117	2 512	3 629	2 436	5 772	8 208

Tabell 5.4. - Bruk av flaskehalsinntekter

Flaskehalsinntekter - pr forbindelse		2021 (tidl)	2021	2022
	Sverige	702	702	3 717
	Danmark	1 248	1 248	1 747
	Nederland	807	807	694
	Tyskland	873	873	2 051
Sum flaskehalsinntekter til rapport		3 629	3 629	8 208

Tabell 5.4. a)

Bruk av flaskehalsinntekter - pr kost.kategori		2021 (tidl)	2021	2022
	<i>FLHI i % av relevante kostnader</i>	<i>69 %</i>	<i>63 %</i>	<i>97 %</i>
i	Spesialregulering	68	72	260
ii	Kjøp reserver (primær, sekundær, tertiær)	198	311	1 201
iii	Balanse/effektkraft	15	24	135
iv	Andre systemdriftskostnader	51	28	63
vii	Kostnader relatert tidligere nettinvesteringer	2 067	1 885	3 511
viii	Andre kostnader relatert tidligere nettinvest.	1 230	1 309	3 038
Sum kostnader dekket av FLHI		3 629	3 629	8 208

Tabell 5.4. b)

Bruk av flaskehalsinntekter - pr anlegg		2021 (tidl)	2021	2022
	<i>FLHI i % av relevante kostnader</i>	<i>69 %</i>	<i>63 %</i>	<i>97 %</i>
	Skagerak 1-4	172	172	370
	NorNed	180	180	398
	NordLink	766	766	1 669
Sum utlandskabler		1 118	1 117	2 436
	Relevante ledninger internt i Norge	1 781	1 786	4 057
	Relevante stasjoner internt i Norge	730	726	1 715
Sum kostnader dekket av FLHI		3 629	3 629	8 208

Tabell 5.5. Verdi nettanlegg

Verdi nettanlegg		2021	2022
Total bokført verdi anlegg Statnett konsern		67 296	69 219
5.5. a) Bokført verdi relevante nettanlegg			
	SK 1-4	1 562	1 478
	NorNed	1 674	1 605
	NordLink	7 631	7 365
	Relevante ledninger	18 163	17 519
	Relevante stasjoner	6 746	6 993
Sum relevante nettanlegg		35 776	34 961
5.5. b) % andel av total bokført verdi			
	SK 1-4	2,3 %	2,1 %
	NorNed	2,5 %	2,3 %
	NordLink	11,3 %	10,6 %
	Relevante ledninger	27,0 %	25,3 %
	Relevante stasjoner	10,0 %	10,1 %
Sum relevante nettanlegg		53,2 %	50,5 %